

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir
Judecători - Plămădeală Ghenadie, Cobzac Elena

Examinând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul *Taban Valeriu*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2022, și sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 21 ianuarie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Taban Valeriu XXXXX, născut la XXXX, originar din or. XXXXX,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (2), lit. b), b²) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 08.10.2021 - 21.01.2022;
instanța de apel: 18.02.2022 - 16.06.2022;
instanța de recurs: 10.11.2022 - 08.02.2023.

Asupra motivelor recursului ordinar, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 21 ianuarie 2022, în privința lui *Taban Valeriu* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (2), lit. b), b²) Cod penal și în baza acestei Legi a fost condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen - **8** (opt) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat de la *Taban Valeriu* în contul *Statului* cheltuielile judiciare în sumă - **2 310,00** (două mii trei sute zece) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Prin sentința din 21 ianuarie 2022, prima instanță a constatat în fapt că, **Taban Valeriu**, la 04 martie 2021, aproximativ în jurul orelor 11:40 min., aflându-se la domiciliul său situat în satul XXXXX, raionul Rezina, unde se afla la acel moment și fiica concubinei sale, minora XXXXX, cu ultima conlocuind pe aceeași adresă și aflându-se în relații asemănătoare celor dintre părinți și copii, fiind astfel potrivit art. 133¹ lit. a) Cod penal, membri de familie, respectiv având intenția și urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale în formă perversă prin constrângere fizică și psihică cu aceasta, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscând cu certitudine

despre faptul că XXXXX este minoră și nu a împlinit vârsta de 18 ani, în vederea realizării intenției sale, în timp ce erau singuri în casă și ambii se aflau pe cuptorul din odaie, forțat a dezbrăcat-o de haine și de lingerie intimă, unde profitând de imposibilitatea minorei de a se apăra și puterea fizică net inferioară a acesteia, precum și aplicând violență fizică asupra ei, manifestată prin imobilizarea mâinilor și astuparea gurii și a nasului cu palma, a săvârșit față de minora XXXXX acțiuni violente cu caracter sexual, exprimate prin dezbrăcarea victimei și introducerea degetului mâinii drepte în organul genital al acesteia, până la momentul când minora XXXXX, a reușit să opună rezistență prin lovirea cu picioarele pe Taban Valeriu, fugind din brațele acestuia.

Astfel, acțiunile lui *Taban Valeriu* au fost încadrate juridic în baza art. 172 alin. (2), lit. b), b²) Cod penal, conform indicilor calificativi - „*acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftelor sexuale în formă perversă, săvârșită prin constrângere fizică și psihică a persoanei, acțiuni săvârșite cu bună-știință asupra unui minor și asupra unui membru de familie.*”

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, procurorul în Procuratura raionului Rezina, *Odajiu Stanislav*, a declarat apel împotriva sentinței, prin care a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei penale, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Taban Valeriu, să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (2), lit. b), b²) Cod penal, și să se aplica o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 11 (unsprezece) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis potrivit art. 72 alin. (3) Cod Penal.

3.1. În motivarea recursului a invocat că, pedeapsa aplicată prin sentință nu corespunde pericolului social al faptei săvârșite, fiind prea blândă. Or, aplicarea unei pedepse neefective, va duce la încurajarea pe viitor a săvârșirii infracțiunilor similare și de către alte persoane.

În cauza dată nu există și nu au fost stabilite circumstanțe excepționale sau alte circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptei inculpatului, precum și careva circumstanțe atenuante sau circumstanțe agravante.

A susținut că, urma a fi reținute la stabilirea pedepsei inculpatului următoarele circumstanțe: a recunoscut vinovăția parțial, anterior a fost judecat, infracțiunea încriminată se califică ca infracțiune gravă și prevede o pedeapsă exclusiv cu închisoare.

Prin acțiunile comise de inculpat în raport cu victima minoră, a cauzat ultimei urmări sub formă de traumă psihologică, care rezultă din raportul de expertiză psihiatrico-psihologică și anume potrivit conținutului raportului de expertiză judiciară psihiatrico-psihologică nr.202137A0104 din 22 septembrie 2021, „...XXXXX a suportat trauma psihologică, ce se exprimă prin: tensiune interioară, vigilență excesivă, sentimentul lipsei de securitate, gânduri neplăcute recurente, rușine, somn neliniștit. Intensitatea acestor simptome, manifestări comportamentale s-a redus parțial în timp. XXXXX necesită consiliere psihologică.”

Totodată, urma a se ține cont de solicitarea părții vătămate care a solicitat, că „*inculpatului să îi fie aplicată o pedeapsă foarte aspră*”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2022, apelul procurorului a fost admis și s-a dispus casarea parțială, inclusiv din oficiu conform art. 409 alin. (2) Cod procedură penală, a sentinței menționate în partea termenului pedepsei care urmează a fi executat, și în

această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

S-a constatat deținerea lui Taban Valeriu, în Penitenciarul nr.17, în calitate de prevenit pe perioada 05.03.2021 – 17.05.2021, 07.06.2021 – 06.12.2021, 20.12.2021 – 21.01.2022, ceea ce constituie 287 (două sute optzeci și șapte) zile, în condițiile contrare garanțiilor prevăzute de art.3 CEDO, și cu titlu de compensație, în conformitate cu art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa cu închisoare aplicată lui Taban Valeriu, prin sentința Judecătorei Orhei, sediul Rezina, din 21 ianuarie 2022, cu 287 (două sute optzeci și șapte) zile.

În rest sentința din 21 ianuarie 2022 s-a menținut fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. art. 95, 101 Cod de procedură penală, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludentei, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată și probele administrate, a stabilit corect situația de fapt, dând faptei o încadrare juridică corectă și anume, infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (2), lit. b), b²) Cod penal, conform indicilor calificativi – „*acțiuni violente cu caracter sexual, adică satisfacerea poftei sexuale în formă perversă, săvârșită prin constrângere fizică și psihică a persoanei, acțiuni săvârșite cu bună-știință asupra unui minor și asupra unui membru de familie*”.

Totodată, instanța de apel a constatat că, sentința primei instanțe a fost contestată de către acuzatorul de stat, doar în partea stabilirii pedepsei penale, nu și în partea încadrării juridice și vinovăției acestuia.

Astfel, la capitolul numirii pedepsei inculpatului a considerat că, concluzia primei instanțe corespunde stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale.

Or, nu a fost constatate temeiuri de a interveni în sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei inculpatului, deoarece la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă inculpatului, s-a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75, 76-78 Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se califică ca infracțiune gravă, de motivul comiterii acesteia, de persoana celui vinovat, care anterior a fost condamnat pentru infracțiune care nu este relevantă prezentei cauzei penale, antecedentul penal fiind deja stins, de lipsa circumstanțelor atenuante și a circumstanțelor agravante, recunoașterea parțială a vinei de către cel vinovat, prima instanță just a ajuns la convingerea că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar în condiții de izolare de societate.

Instanța de apel, a concluzionat asupra respingerii argumentelor invocate de către acuzatorul de stat, ca fiind nefondate or, aplicarea unei pedepse sub formă de **8** (opt) ani închisoare este capabilă de a contribui la realizarea scopului pedepsei penale, de corectare a vinovatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Or, infracțiunea comisă de către inculpat, conform art. 172 alin.(2), lit. b), b²) Cod penal, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani, și conform apelului declarat, acuzatorul de stat a pretins aplicarea pedepsei cu 11 ani închisoare, ceea ce, la caz constituie o pedeapsă apropiată de maximul sancțiunii prevăzute de Lege.

În acest context, pedeapsa cu 8 ani închisoare aplicată a considerat-o echitabilă și proporțională cauzei și care nu necesită intervenția instanței de apel.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 24 octombrie 2022, inculpatul *Taban Valeriu*, fără a invoca careva temeii juridic prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod procedură penală, a solicitat anularea sentinței și a deciziei instanței de apel, ca fiind neîntemeiate.

5.1. În motivarea acestuia a invocat că, cauza a fost examinată în prima instanță și în instanța de apel în baza unor probe false prezentate de către acuzatorul de stat fiind condamnat fără temeii.

6. Referința asupra recursului declarat, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, *Crijanovschi Sergiu* prin care a pledat pentru dispunerea inadmisibilitatea recursului, pe motiv că autorul nu a invocat concret careva temeii prevăzute la art. 427 Cod procedură penală, pe care s-a bazat la înaintarea recursului.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.*

Dispozițiile art.422 Cod de procedură penală, prevăd expres că *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

Din materialele dosarului rezultă că, dispozitivul deciziei atacate a fost pronunțat la 16 iunie 2022, în prezența inculpatului și avocatului acestuia Cecan Ludmila, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 16 iunie 2022 (f.d.16-18, vol. III), din care rezultă că, atât inculpatul cât și avocatul acestuia a fost înștiințați că pronunțarea deciziei motivate va avea loc la 14 iulie 2022.

Totodată, Colegiul penal reține că potrivit scrisorii de expediere anexate la materialele cauzei (f.d.39, Vol. III), se atestă că atât către *Taban Valeriu*, cât și către apărătorul acestuia Cecan Ludmila a fost expediată Decizia motivată la 18 iulie 2022, în adresa inculpatului - Penitenciarul nr. 9, Pruncu, cu adresa în mun. Chișinău, str. Pruncului 44, iar apărătorului în adresa mun. Chișinău, str. bd. Moscovei 21, of. 802.

Astfel, în speță termenul de 30 zile se calculează începând cu 15 iulie 2022 și respectiv a fost epuizat la 14 august 2022, însă recursul a fost depus la Oficiul poștal la 21 octombrie 2022, și înregistrat la Curtea Supremă de Justiției la 24 octombrie 2022 (f. d. 47-49, vol. III).

Din cele constatate mai sus, instanța de recurs conchide că, recursul declarat de *Taban Valeriu* este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

Astfel, potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, *în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.*

Mai mult, potrivit art. 231 Cod de procedură penală, *termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. La calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a*

provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

La acest capitol, unul dintre scopurile Legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens, dispoziția art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că, admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

În acest context, Colegiul penal, constatând încălcarea de către recurent a prevederilor art.422 Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat, din motiv că este depus peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul *Taban Valeriu*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2022, în cauza penală în privința lui **Taban Valeriu XXXXX**, ca fiind declarat *peste termen*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 08 februarie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Cobzac Elena